

VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJA

2011. GADA DARBA PĀRSKATS

SATURS

1. PAMATINFORMĀCIJA

- 1.1. JURIDISKAIS STATUSS UN STRUKTŪRA
- 1.2. POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

2. INSPEKCIJAS 2011.GADA DARBĪBAS REZULTĀTI

- 2.1. DARBĪBAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI
- 2.2. AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI LATVIJĀ
- 2.4. KONTROLE
- 2.5. NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE

3. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

4. INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM

- 4.1. BEZMAKSAS PAKALPOJUMI
- 4.2. MAKSAS PAKALPOJUMI
- 4.3. PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI

5. PERSONĀLS

- 5.1. PERSONĀLA KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANAS PASĀKUMI

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

8. 2012. GADA PRIORITĀTES

IEVADS

KULTŪRA PLAŠĀKĀ JĒDZIENA IZPRATNĒ IR CILVĒKU UN CILVĒCES VISU SASNIEGUMU KOPUMS, FORMA UN VEIDS, KAS CAURSTRĀVO JEBKURU CILVĒCISKU DARBĪBU UN ESAMĪBU. TĀ PASTĀVĪGI ATTĪSTĀS UN BEZ IEDZIMTĪBAS STARPNIECĪBAS PĀRIET NO PAAUDZES UZ PAAUDZI. KULTŪRA IETVER SABIEDRĪBĀ ATZĪTAS VĒRTĪBAS, TOLERANCI, INDIVĪDU UN SABIEDRĪBAS ĀRĒJO UN IEKŠĒJO ORIENTĀCIJU, RADOŠO GARU UN INTERESES. KULTŪRAS SAGLABĀŠANAS UN ATTĪSTĪBAS PAMATS IR VALODA, FOLKLORA, PARAŽAS, RITUĀLI, TRADĪCIJAS, ZINĀŠANAS, IZGLĪTĪBAS PROCESS, DAUDZVEIDĪBA, INTERESE PAR CITĀM KULTŪRĀM UN PATS BŪTISKĀKAIS – LAIKAM ATBILSTOŠS RADOŠA DARBA PRODUKTS. ILGTERMIŅĀ KULTŪRAS MĒRĶIS VIENMĒR IR BIJIS GARĪGA UN TIKUMISKA PILNĪBA. ŠAURĀKĀ NOZĪMĒ KULTŪRU IR PIERASTS SAPRAST KĀ MĀKSLAS, ARHITEKTŪRAS, MŪZIKAS, LITERATŪRAS UN CITAS RADOŠĀS IZPAUSMES. LATVIJAS ILGTERMIŅĀ PASTĀVĒŠANAS NOZĪMĪGĀKIE BALSTI IR VALODA, ZEME AR TĀS BAGĀTĪBĀM, POZITĪVI NOSKAŅOTS, RADOŠS CILVĒKS UN KULTŪRA.

KULTŪRAS MANTOJUMS IR NOZĪMĪGS FAKTORS CILVĒKA DZĪVES KVALITĀTES VEIDOŠANĀ! KULTŪRAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANAS DARBA PAMATĀ JĀBŪT CILVĒKA DZĪVES KVALITĀTEI, MANTOJUMA SAGLABĀŠANAS DARBA KVALITĀTES SASNIEGŠANĀ IZŠĶIROŠAIS – PIEREDZE, ZINĀŠANAS UN PRASMES. KULTŪRAS MANTOJUMAM IR PLAŠĀKA NOZĪME, NEKĀ IKDIENĀ IR PIERASTS UZTVERT, TAS IR:

- IDENTITĀTES, PERSONĪGĀS UN KOLEKTĪVĀS ATMIŅAS NESĒJS;
- RADOŠUMA AVOTS;
- EKONOMISKA VĒRTĪBA;
- NODARBINĀTĪBAS RISINĀTĀJS;
- VEIKSMĪGS STARPACIONĀLO ATTIECĪBU UN INTEGRĀCIJAS INSTRUMENTS;
- PRAKTISKI LIETOJAMS RESURSS;
- STARPTAUTISKĀS KONKURENCES UN ATPAZĪSTAMĪBAS INSTRUMENTS.

LATVIJA IR BAGĀTA AR DAUDZVEIDĪGU KULTŪRAS MANTOJUMU. PATEICOTIES IEPRIEKŠĒJO PAAUDŽU RADĪTAJĀM VĒRTĪBĀM, MĒS CAUR MANTOJUMU EIROPAS UN PASAULES SABIEDRĪBAI STĀSTAM PAR TO, KA LATVIJA IR SENA VALSTS AR BAGĀTU VĒSTURI. ARĪ MĒS CITAS VALSTIS UN TAUTAS IEPAZĪSTAM UN NOVĒRTĒJAM CAUR KULTŪRU.

LATVIJĀ, TĀPAT KĀ CITĀS EIROPAS VALSTĪS DARBOJAS NACIONĀLA LĪMEŅA KULTŪRAS MANTOJUMA AIZSARDZĪBAS INSTITŪCIJA. ŠO INSTITŪCIJU DARBĪBAS SATURU UN KULTŪRAS MANTOJUMA SAGLABĀŠANAS PAMATPRINCIPUS NOSAKA STARPTAUTISKAS KONVENCIJAS, HARTAS, DEKLARĀCIJAS UN REZOLŪCIJAS. KULTŪRAS MANTOJUMS IR KATRAS TAUTAS UN VISAS SABIEDRĪBAS VAIRĀKU GADSIMTU LAIKĀ IZCILĀKO KULTŪRAS VĒRTĪBU UZKRĀTAIS KOPUMS, KAS NEATKARĪGI NO PIEDERĪBAS ATSPUGUĻO SABIEDRĪBAS EVOLŪCIJU, ZINĀŠANAS TRADĪCIJAS, PĀRLIECĪBU UN IR NOZĪMĪGA DAĻA CILVĒKA DZĪVES KVALITĀTES NODROŠINĀŠANĀ. KULTŪRAS MANTOJUMS CILVĒKA DZĪVEI PIEŠĶĪR JĒGU UN GARĪGO PIEPILDĪJUMU, APLIECINOT PATIESO VĒRTĪBU PASTĀVĪBU.

CEROT, KA ARVIEN VAIRĀK SABIEDRĪBĀ VEIDOSIES IZPRATNE PAR PATIESĀM VĒRTĪBĀM, KAS NODROŠINA CILVĒKA DZĪVES KVALITĀTI, ES AICINU KATRAM JUSTIES ATBILDĪGAM PAR MŪSU KULTŪRAS MANTOJUMU, SAUDZĒT TO, KO RADĪJUŠAS DAUDZAS PAAUDZES PIRMS MUMS, NOVĒRTĒT ĪSTAS, AUTENTISKAS VĒRTĪBAS UN DAŽKĀRT NESAKOPTĀ VIDĒ SASKATĪT „PĒRLES”. TĀPAT ARĪ AICINU ATBALSTĪT MŪSDIENU KVALITATĪVU ARHITEKTŪRU UN DIZAINU.

PRINCIPI UN PAMATVIRZIENI, KAS BŪTU JĀŅEM VĒRĀ TURPMĀKĀ INSPEKCIJAS ATTĪSTĪBĀ:

- TELPISKĀS VIDES ATTĪSTĪBAS CENTRĀ PAR SVARĪGĀKO JĀIZVIRZA CILVĒKS UN CILVĒKA DZĪVES KVALITĀTE, NEPIECIEŠAMS ILGTERMIŅĀ SKATĪJUMS UN ATBILDĪBA PRET NĀKOTNI.
- VIDĒ NEPIECIEŠAMA VĒRTĪBU APZINĀŠANA, IZPĒTE UN PLAŠU ZINĀŠANU IEGŪŠANA PAR KONKRĒTO VIETU – TĀ JĀIZPROT PLAŠĀKAS VIDES KONTEKSTĀ.
- VIDE NAV SASTINGUSI, TĀ NEMITĪGI MAINĀS REAĢĒJOT UZ CILVĒKA AMBĪCIJĀM, KĻŪDĀM, SAPRĀTĪGU UN VIDEI VAJADZĪGU RĪCĪBU.
- JĀPANĀK DIALOGS STARP DAŽĀDĀM PROFESIONĀLĀM DISCIPLĪNĀM, INTEREŠU GRUPĀM, VAIRĀK NEPIECIEŠAMA KOPĪGAS SAPRATNES VEIDOŠANA.
- CILVĒKA DZĪVES KVALITĀTES NODROŠINĀŠANAI SVARĪGA IR TILTA VEIDOŠANA STARP TRADICIONĀLO, VĒSTURISKO UN MŪSDIENU MĀKSLU AKTIVITĀTĒM- ARHITEKTŪRU, DIZAINU, VIZUĀLĀM MĀKSLĀM
- PĀRMAIŅU KVALITĀTES VADĪŠANĀ UN KONTROLĒ – NE TIK DAUDZ AR IEROBEŽOJOŠIEM INSTRUMENTIEM, KĀ AR AICINOŠIEM, IESAKOŠIEM, REKOMENDĒJOŠIEM PADOMIEM UN VEIKSMĪGIEM PIEMĒRIEM, FINANSIĀLU ATBALSTU UN SKAIDROJOŠU ANALĪZI VISU LĪMEŅU „AKTIERIEM”.
- VAIRĀK JĀAPZINĀS, KA KVALITATĪVA KULTŪRVIDĒ IR ARĪ EKONOMISKA VĒRTĪBA – TĀ DOD SABIEDRĪBAI EKONOMISKA LABUMU ILGTERMIŅĀ.

/J.DAMBIS/

PAMATINFORMĀCIJA

1.1. IESTĀDES JURIDISKAIS STATUSS UN FUNKCIJAS

Latvijas Republikā valsts pārvaldi kultūras mantojuma (kultūras pieminekļu) aizsardzībā un izmantošanā nodrošina Ministru Kabinets un to realizē Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija (Inspekcija), kas atrodas kultūras ministra padotībā. Inspekcija darbojas, pamatojoties uz Latvijas Republikas likumu "Par kultūras pieminekļu aizsardzību", Konvenciju par Pasaules kultūras un dabas mantojumu un uz starptautiskām konvencijām, kurām Latvija ir pievienojusies, 25 likumiem, 24 Ministru kabineta noteikumiem, trīs Augstākās Padomes lēmumiem un trīs Ministru Kabineta rīkojumiem, kas tieši skar kultūras mantojuma saglabāšanas darbu, kā arī citiem vispārīgiem normatīviem aktiem - vairāk nekā 70 starptautiskām hartām, deklarācijām, rezolūcijām, rekomendācijām un citiem starptautiskiem dokumentiem. Kultūras mantojuma saglabāšanas politika un pamatprincipi balstīti uz Eiropas Padomes un UNESCO konvencijām, deklarācijām, ieteikumiem un starptautiskās konferencēs gūtām atziņām.

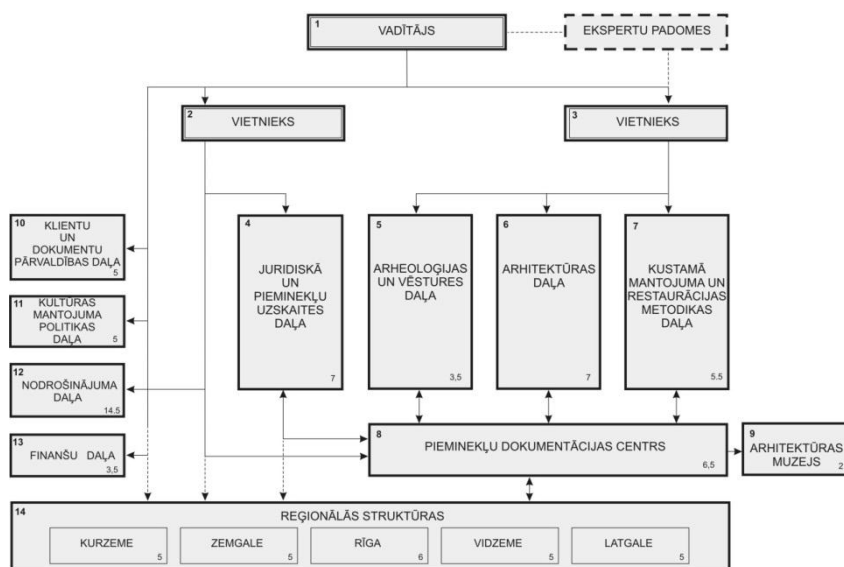
Saskaņā ar Latvijas PSR Ministru padomes 1988. gada 16. septembra 313. lēmuma 5. punktu un pamatojoties uz Latvijas PSR Valsts Kultūras komitejas 1988. gada 30. septembra 440. pavēli, sākot ar 1988. gada 01. oktobri tika izveidota patstāvīga Latvijas PSR Kultūras komitejas Valsts Vēstures un kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija.

Šobrīd Inspekcija darbojas, pamatojoties uz likumu „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” un 2004. gada 9. novembrī Latvijas Republikas Ministru kabinetā apstiprināto Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Nolikumu (MK 2004.11.09. noteikumi Nr. 916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas nolikums”).

Inspekcija ir kultūras ministra padotībā esoša tiešās pārvaldes iestāde, kas īsteno valsts kontroli kultūras pieminekļu aizsardzībā, veic kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti un pieminekļu uzskaiti (No 1992.03.11. likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 26. pants).

Inspekcijas vadības pakļautībā 2011.gadā bija šādas struktūrvienības: Vadītāja vietnieks (2); Juridiskā un pieminekļu uzskaites daļa; Arheoloģijas un vēstures daļa; Arhitektūras daļa; Kustamā mantojuma un restaurācijas metodikas daļa; Pieminekļu Dokumentācijas centrs; Arhitektūras muzejs; Klientu un dokumentu pārvaldības daļa; Kultūras mantojuma politikas daļa; Nodrošinājuma daļa; Finanšu daļa; Rīgas reģionālā nodaļa, Zemgales reģionālā nodaļa, Kurzemes reģionālā nodaļa, Vidzemes reģionālā nodaļa un Latgales reģionālā nodaļa.

VALSTS KULTŪRAS PIEMINEKĻU AIZSARDZĪBAS INSPEKCIJAS STRUKTŪRAS SHĒMA

1.2. POLITIKAS JOMAS UN DARBĪBAS VIRZIENI

Inspekcijas, tāpat kā citu Eiropas valstu nacionālo kultūras mantojuma institūciju uzdevums, ir sekot, lai kultūras mantojums tiktu saglabāts nākamajām paaudzēm pietiekami apzināts un kopts.

Balstoties uz Ministru kabineta 2004. gada 9. novembra noteikumu Nr. 916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības nolikums” 2., 3., 4., un 5. pantu, Inspekcija īsteno valsts pārvaldi kultūras pieminekļu aizsardzībā un pārziņa kultūras pieminekļus valsts teritorijā.

Lai nodrošinātu minēto funkciju izpildi, Inspekcija:

- Nodrošina kultūras vērtību valsts uzskaiti, apzinot un apsekojot objektus, kā arī izvērtējot objektu atbilstību iekļaušanai valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā (Pieminekļu saraksts) vai izslēgšanai no tā.
- Izvērtē objektu kultūrvēsturisko vērtību un lemj par jaunatklāta objekta ņemšanu valsts aizsardzībā.
- Sagatavo kultūras ministram priekšlikumu par objektu iekļaušanu/izslēgšanu Pieminekļu sarakstā (īpašnieka informēšana, kultūras ministra rīkojuma u.c.)
- Uztur Pieminekļu reģistru un sniedz personām informāciju.
- Gatavo lūgumu tiesību aprobežojuma atzīmes izdarīšanai zemesgrāmatā;
- Izsniedz norādījumus par kultūras pieminekļa izmantošanu un saglabāšanu.
- Nosaka kultūras pieminekļu individuālās aizsardzības zonas un to uzturēšanas režīmu.
- Izskata piedāvājumu par valsts pirmpirkuma tiesību izmantošanu un sagatavo priekšlikumus par to izmantošanu vai atteikšanos.
- Veic kultūras pieminekļu apsekošanu un informē jaunus īpašniekus (izsniedz norādījumus).
- Apseko kultūras pieminekļus.
- Izsniedz priekšrakstus par kultūras pieminekļu aizsardzības normu neievērošanu.
- Pieņem lēmumu par saimnieciskās darbības (tai skaitā būvdarbu) apturēšanu kultūras pieminekļi vai tā aizsardzības zonā, ja tiek pārkāpti kultūras pieminekļu aizsardzības noteikumi un tiek apdraudēts kultūras pieminekļis.
- Sastāda administratīvo pārkāpumu protokolus un lemj par administratīvā soda piemērošanu.
- Nosaka kultūras pieminekļa kultūrvēsturisko vērtību nodarītā kaitējuma aprēķināšanai.
- Sniedz atzinumus par kultūras pieminekļu un vēsturiskās apbūves saglabāšanu un izmantošanu atbilstoši Inspekcijas norādījumiem Rīgas vēsturiskajā centrā (turpmāk – RVC) un tā aizsardzības zonā, lai piemērotu nodokļu atvieglojumus.
- Nosaka ēku (objektu) un to elementu kultūrvēsturiskās vērtības līmeni RVC un tā aizsardzības zonā.
- Kontrolē un izsniedz rakstveida atļaujas kultūras pieminekļu konservēšanai, restaurēšanai, rekonstrukcijai un remontēšanai un būvniecībai kultūras pieminekļu aizsardzības zonās.
- Izsniedz atļaujas saimnieciskās darbības veikšanai kultūras pieminekļos un to aizsardzības zonās.
- Izsniedz atļaujas izpētes darbu veikšanai kultūras pieminekļos.
- Izsniedz atļauju kultūrvēsturiskai inventarizācijai/kultūrvēsturiskai izpētei, ja to paredzēts veikt ar metodēm, kas var pārveidot kultūras pieminekli.
- Ja nepieciešams, izsniedz nosacījumus un tehniskos noteikumus būvprojektēšanai kultūras pieminekļos un objektos, kuri atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā un pārveido kultūrvēsturisko vidi.
- Izvērtē un saskaņo būvprojektus (kultūras pieminekļiem un objektiem, kas atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā), tai skaitā – skiču projektus, ja attiecīgais objekts ir kultūras pieminekļis vai tā aizsardzības zonā esošas būves un ainavas elementi.

- Sniedz atzinumus par kultūras pieminekļa vai ēkas, kura atrodas tā aizsardzības zonā un pārveido kultūrvēsturisko vidi, piemērotību ekspluatācijai.
- Saskaņo koku ciršanu kultūras pieminekļos un to aizsardzības zonās.
- Saskaņo zemes ierīcības projektus, ja projekta risinājums skar kultūras pieminekļu aizsardzības intereses.
- Lemj par vidi degradējoša statusa noteikšanu objektam kultūras pieminekļu aizsardzības zonās.
- Nodrošina RVC saglabāšanas un attīstības padomes darbību.
- Sniedz atzinumu par ēku, kas vecākas par 50 gadiem nojaukšanu.
- Finansē kultūras pieminekļu pētniecības, glābšanas un restaurācijas darbus, kā arī citus ar pieminekļu aizsardzību saistītus pasākumus; slēdz līgumus ar īpašniekiem par valsts budžeta līdzekļu piešķiršanu valsts nozīmes kultūras pieminekļu konservācijai un restaurācijai; kontrolē līdzekļu izlietojumu.
- Izsniedz atļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai uz ārvalstīm.
- Organizē nelikumīgi izvesto kultūras priekšmetu atdošanu.
- Pārbauda antikvariātus un komisijas veikalus, mākslas salonus un kultūras vērtību izsoles, lai novērstu nelikumīgus darījumus ar kultūras pieminekļiem.
- Izsniedz nosacījumus teritorijas plānošanai; izvērtē teritorijas plānojumus un sniedz par tiem atzinumus.
- Saskaņo RVC un tā aizsardzības zonas teritorijas plānojumus.
- Izsniedz norādījumus vēsturisko parku (vecāki par 50 gadiem) detālplānojumu izstrādei un to apsaimniekošanai.
- Organizē pasākumus mūsdienu arhitektūras kvalitātes uzlabošanai kultūras pieminekļos un to aizsardzības zonās.
- Saskaņo atklāto arhitektūras konkursu programmas RVC teritorijā.
- Organizēt pasākumus kultūras mantojuma popularizēšanai.
- Veic citus normatīvajos aktos noteiktos uzdevumus.

INSPEKCIJA ATBILSTOŠI SAVAI KOMPETENCEI:

- piedalās zinātniskajos pētījumos, kas saistīti ar kultūras mantojuma saglabāšanu;
- piedalās normatīvo aktu projektu izstrādē un politikas plānošanas dokumentu sagatavošanā, kā arī sniedz atzinumus par citu institūciju izstrādātajiem normatīvo aktu projektiem;
- nodrošina dokumentu uzkrāšanu, uzskaiti, glabāšanu un izmantošanu saskaņā ar likumu "Par arhīviem";
- sagatavo Inspekcijas budžeta projektu;
- piedalās starptautisko līgumu sagatavošanā un izpildē.

INSPEKCIJAI IR ŠĀDAS TIESĪBAS:

- pieprasīt un bez maksas saņemt no fiziskajām un juridiskajām personām Inspekcijas uzdevumu izpildei nepieciešamo informāciju un dokumentus;
- atbilstoši kompetencei pārstāvēt Latvijas Republiku starptautiskajās organizācijās un pasākumos;
- lai nodrošinātu inspekcijas darbību, slēgt līgumus ar fiziskajām un juridiskajām personām;
- sniegt maksas pakalpojumus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā;
- izveidot ekspertu padomes;
- organizēt speciālistu apmācību un kvalifikācijas novērtēšanu;
- īstenot citas normatīvajos aktos noteiktās tiesības.

INSPEKCIJAS DARBĪBU RAKSTUROJOŠIE GALVENIE DOKUMENTI:

- Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts;
- Kultūras pieminekļu uzskaites dokumentācija;
- Norādījumi par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- Kultūras pieminekļu apsekošanas un pārbaudes akti;
- Administratīvā pārkāpuma protokoli;
- Atļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai no Latvijas;
- Jaunatklāto kultūras pieminekļu saraksts;
- Ar kultūras pieminekļu pārveidošanu saistītu projektu saskaņojumi un slēdzieni;
- Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu atļaujas;
- Kultūras pieminekļu izpētes darbu atļaujas;
- Inspekcijas slēdzieni par kultūras pieminekļu un kultūrvēsturiskās vides pārveidošanas pieļaujamību;
- Kultūras pieminekļu aizsardzības zonu dokumentācija;
- Kultūras pieminekļu kultūrvēsturiskās vērtības noteikšanas akti;
- Slēdzieni par kultūras pieminekļu tehnisko stāvokli;
- Kultūrvēsturisko objektu materiālu fondi;
- Inspekcijas darba plāni, atskaites;
- Kultūras pieminekļu saglabāšanas projekti;
- Rakstiskas konsultācijas;
- Valsts kultūrpolitikas vadlīnijas “Nacionāla valsts”;
- Informatīvi dokumenti.

Kvalitātes rādītāji Inspekcijas gatavotiem dokumentiem:

- skaidra, vienveidīga uzbūve;
- samērā īsa, koncentrēta, bet izsmeļoša informācija;
- profesionāla terminoloģija, skaidra un laba valoda;
- profesionāla grafiskā un foto informācija;
- precīzi konstatētie un atspoguļotie fakti;
- dokumenta noformējuma atbilstība lietvedības principiem;
- digitalizējama informācija.

INSPEKCIJAS MISIJA:

Saglabāt kultūras mantojumu kā cilvēka dzīves kvalitātes nodrošinājuma nozīmīgu faktoru – apzināt, aizsargāt un iekļaut mūsdienu dzīves aprītē materiālo kultūras mantojumu, veicināt sabiedrībā kultūrvēsturisku vērtību izpratni.

GALVENIE INSPEKCIJAS DARBĪBAS VIRZIENI:

- Kultūras pieminekļu kontrole, kas saistīta ar vides pārveidošanu;
- Kultūras mantojuma popularizēšana un informācijas sniegšana;
- Kultūras vērtību apzināšana un uzskaitē;
- Kultūras pieminekļu glābšanas pasākumu finansēšana;
- Kultūras pieminekļu saglabāšanas pasākumu organizēšana.

INSPEKCIJAS ILGTERMIŅA MĒRĶIS:

Veidot un attīstīt sabiedrībai ērtu, profesionālu kultūras mantojuma aizsardzības valsts

institūciju, kas saskaņā ar starptautiski atzītiem principiem, palīdz kultūras pieminekļu saimniekiem un lietotājiem kvalitatīvā vērtību saglabāšanā, kā arī aktīvi iestājas pret kultūrvēsturisko vērtību degradējošām aktivitātēm.

- Kultūras mantojuma lomas palielināšana, kā nozīmīgas sastāvdaļas cilvēka dzīves telpas kvalitātes un cilvēka dzīves kvalitātes veidošanā.
- Kultūras mantojuma saglabāšana nākamajām paaudzēm.
- Kultūras mantojuma kā tautsaimnieciska resursa izmantošana valsts ekonomiskajai attīstībai.
- Latvijas tēla veidošana ar kultūras mantojuma palīdzību.

ĪSTERMIŅA MĒRĶI:

- Svarīgākās nacionālās mantojuma daļas prioritāra apzināšana, izpēte, pasākumu organizēšana, kas pasargā to no izpostīšanas
- Īpašumtiesību sakārtošana – katram kultūras piemineklim savu atbildīgu saimnieku.
- Kultūras pieminekļu jauno saimnieku atbalsts ar tiesisko, finansiālo, mantojuma aizsardzības nozares vadīšanas mehānisma regulējošu noteikumu palīdzību. Atbalsta sniegšana iedzīvotāju līdzdalībai, jo sabiedrība ir tā, kas aizsargā savu mantojumu.
- Arhitektūras kā mākslas nozares attīstības veicināšana, lai mūsdienu arhitektūra nebojātu kultūras mantojumu, kā arī mantojums netraucētu mūsdienu arhitektūras attīstību.
- Kultūras mantojuma jomā valsts un pašvaldību līmenī jāpanāk efektīga pakalpojumu sniegšana un sabiedrības uzticība.
- Atklātības, caurskatāmības un profesionālā līmeņa nostiprināšana, visās darbībās, kas saistītas ar kultūras mantojuma apzināšanu, izpēti, uzskaiti, kultūras pieminekļu izmantošanas un saglabātības stāvokļa kontroli.

DARBĪBAS PRIORITĀTES:

- Ērta un pieejama informācijas sistēma.
- Kultūras pieminekļu izmaiņu kontrole.
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas pakalpojumu kvalitāte.
- Kultūras pieminekļu oriģinālsabstānces un autentiskuma saglabāšana.
- Kultūrvēsturiskās vides kvalitāte. Mūsdienu izaicinājums – tilts starp kultūras mantojuma saglabāšanu un mūsdienu arhitektūru.

2. INSPEKCIJAS 2011. GADA DARBĪBAS REZULTĀTI

1. Inspekcija joprojām strādā samazināta finansējuma un samazināta strādājošo skaita apstākļos; ir veikta darba optimizācija, bet normatīvos aktos uzlikto pienākumu pilnīga izpilde nav iespējama. Tāpēc darbs tiek organizēts tā, lai kultūras mantojuma saglabāšanai svarīgākie un uz klientu apkalpošanu orientētie uzdevumi būtu prioritāri un tiktu izpildīti.
2. Inspektoru darba organizācijai, informācijas aprītei un darba izpildes kontrolei ir izveidota jauna datu bāze, kurā pakāpeniski tiek ievadīta informācija par kultūras pieminekļu aktuālo saglabātības stāvokli. Datu bāze tiek pilnveidota atbilstoši Inspekcijas iespējām. Datu bāze tiks iekļauta vienotā kultūras mantojuma informācijas sistēmā, kad tās izstrādei būs iespēja piesaistīt atbilstošu finansējumu.
3. Nodrošināta Inspekcijai ar likumu uzdoto galveno funkciju profesionāla, kvalitatīva uz ērtu klientu apkalpošanu vērsta izpilde (pēc iespējas samazinot jautājumu izvērtēšanas laiku):

- Būvprojektu, kas ietekmē kultūras pieminekļu saglabāšanu, izvērtēšanu vidēji piecās dienās;
 - Inspekcijas darbu atļauju izsniegšanu vidēji 10 dienās;
 - Katra kultūras pieminekļa apsekošanu ne retāk kā vienu reizi trīs gados;
 - Atzinumiem par teritorijas plānojumiem, kas skar kultūras pieminekļus, sniegšanu vidēji 20 dienas;
 - Konsultācijas kultūras pieminekļu īpašniekiem/valdītājiem atbilstoši iespējām, bet ne vēlāk kā 30 dienu laikā, apdraudētus kultūras pieminekļus apsekojot uz vietas;
 - Mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanas atļaujas noformēšanu vidēji trīs stundu laikā;
 - valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts papildināts ar 53 objektiem.
 - Kultūras pieminekļu teritoriju digitalizēšana ievērojamā darba apjoma, nepietiekamā finansējuma un strādājošo skaita dēļ, kavējas;
 - darbību, kas bojā vai apdraud kultūras pieminekļu saglabāšanu apturēšana un vainīgo sodīšana.
4. Sarīkotas Eiropas kultūras mantojuma dienas „Kultūras mantojums – zināšanas un prasmes” 2011.gada septembrī. Eiropas Komisijas iniciatīva, kurā Latvija ik gadu piedalās kopš 1995.gada.
 5. Sadarbībā ar biedrību ICOMOS Latvija un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju sarīkots Kultūras mantojuma gada balvas pasākums. Novērtējot 2008.-2011.gadā nozarē paveikto pasniegtas balvas šādās nominācijās: *Par kultūras mantojuma izpēti; Kultūras mantojuma popularizēšana; Kultūras mantojuma restaurācija; Labākais kultūras pieminekļa saimnieks un Lielā Gada balva mantojumā.*
 6. Turpināts vienkāršot administratīvās procedūras kultūras mantojuma aizsardzības jautājumu risināšanā;
 7. Grobiņas arheoloģiskais komplekss iesaistīts UNESCO Pasaules mantojuma saraksta starpvalstu (seriālā) nominācijas projektā „Vikingu kultūras fenomens un pieminekļi”.
 8. Nodrošināta Latvijas līdzdalība Eiropas Savienības 7. ietvarprogrammas 6. tēma „Vide” projektā „NET-HERITAGE – Eiropas pētniecības programmas tīkls materiālā kultūras mantojuma aizsardzībai”. NET-HERITAGE ir pirmais tāda mēroga projekts Eiropā ar mērķi koordinēt un atbalstīt Eiropas valstu pētniecības un attīstības programmas materiālā kultūras mantojuma aizsardzības jomā.

2.1. DARBĪBAS REZULTATĪVIE RĀDĪTĀJI

Saņemti un izvērtēti 6827 iesniegumi un vēstules. Nosūtīti 2633 dokumenti, kā arī:

- Saskaņoti 1673 būvprojekti, kas izstrādāti kultūras pieminekļiem vai objektiem, kas atrodas kultūras pieminekļu aizsardzības zonā;
- Izsniegtas 828 atļaujas kultūras pieminekļa vai aizsardzības zonas pārveidošanas darbiem.
- Izsniegtas 638 kultūras pieminekļa statusu apliecināšanas izziņas.
- Inspekcija nodrošinājusi Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes darbu. Pārskata gada laikā notikušas 16 Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un attīstības padomes sēdes, izvērtēts 71 jautājums.

Pieminekļu skaits, kam sniegts valsts budžeta finansiāls atbalsts neatliekamam glābšanas darbu veikšanai – 45;

2011.gadā izsniegta 162 atļaujas un 183 izziņas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai uz ārvalstīm.

2.2. AIZSARGĀJAMIE KULTŪRAS PIEMINEKĻI LATVIJĀ

Kultūras pieminekļu uzskaites jautājumu risināšanā 2011.gadā:

1. Svarīgākie darbības principi:
 - 1.1. Pēctecība, skaidra un precīza informācija;
 - 1.2. pietiekami apzināta un definēta kultūrvēsturiskā vērtība;
 - 1.3. garantijas saglabāšanas iespējas;
 - 1.4. noteikts apgrūtinājums – kontrolētai, uz saglabāšanu vērstai objekta lietošanai.
2. problēmas
 - 2.1. Vispārēja īpašumtiesību sakārtošanas procesa rezultātā nemitīgi adresu un īpašumtiesību precizējumi;
 - 2.2. Ierobežots un nepietiekami precīzs kartogrāfiskais materiāls;
 - 2.3. Ievērojams precizējamās informācijas apjoms un nepietiekams finansējums;
 - 2.4. jāveic papildus, plašs vērtību apzināšanas un izpētes darba apjoms, nepietiekama apzināšanas jomā strādājošo skaita apstākļos.

2011.gada 31.decembrī valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā bija 8579 objekti šādā sadalījumā:

Arhitektūra	3408
Māksla	2492
Arheoloģija	2492
Pilsētībūvniecība	46
Industriālie	11
Vēsture	113
Vēsturiska notikuma vieta	17
Valsts nozīmes	5178
Vietējās nozīmes	3401

Valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā iekļauto pieminekļu skaits - 53.

No valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksta izslēgto objektu skaits - 12.

Izmaiņas veiktas par 120 objektiem.

2.3. KONTROLE

Saskaņā ar Inspekcijas nolikuma 2.1. punktu, realizējot valsts kontroli par to, kā tiek ievēroti kultūras pieminekļu aizsardzības, izmantošanas, uzskaites un restaurācijas noteikumi, un saskaņā ar nolikuma 2.7. punktu, veicot rajonos (pilsētās) valsts aizsardzībā esošo saimnieciskās darbības apdraudēto kultūras pieminekļu apsekošanu, kopumā 2011.gadā pārbaudīti 3458 objekti, par to sagatavojot vizuālās apsekošanas aktus.

2011. gadā organizēti kultūras pieminekļu pārbaudes braucieni, kuru laikā:

- sagatavoti 3458 kultūras pieminekļu pārbaudes akti;
- 16 gadījumos normatīvo aktu pārkāpējiem piemērots administratīvais sods;
- kultūras pieminekļu īpašniekiem/valdītājiem izsniegti 679 norādījumi par objektu saglabāšanu un izmantošanu.

KULTŪRVĒSTURISKU OBJEKTU APSEKOŠANA

1. Apsekošanas mērķis:
 - 1.1. vērtību noskaidrošana /konstatācija/;
 - 1.2. saglabātības stāvokļa pārbaude /konstatācija/;
 - 1.3. veikto pārveidojumu pārbaude /fiksācija/;
 - 1.4. iespējamo bojājumu pārbaude/noskaidrošana, fiksācija/.
2. Apsekošanas dokumentu noformēšanas mērķis:
 - 2.1. kultūrvēsturisku vērtību dokumentēšana;
 - 2.2. objekta saglabātības stāvokļa dokumentēšana;
 - 2.3. izmaiņu dokumentēšana;
 - 2.4. pierādījumu komplektēšana.
3. Apsekošanas dokumentācijas jēga:
 - 3.1. dokuments lēmumu pieņemšanai, ko izmanto, vai nākotnē izmantos plašs profesionāļu loks;
 - 3.2. palīgs saimniekam objekta saglabāšanā; klientam saprotama un noderīga informācija.

KULTŪRAS PIEMINEKĻA SAGLABĀTĪBAS STĀVOKLI RAKSTUROJOŠI RĀDĪTĀJI:

1. Autentiskuma saglabātības pakāpe /īpaši oriģinālsubstances apjoms, kvalitāte/;
2. Tehniskais stāvoklis, iespējamie draudi;
3. Objekta vērtībai atbilstošs lietojums /funkcija/;
4. Objekta ikdienas kopšana /sakoptība/;
5. Vēsturiskā patina;
6. Veikto pārveidojumu atbilstība kultūras mantojuma mūsdienu saglabāšanas filozofijai, zinātniska izpēte, kvalitatīva profesionāla konservācija un restaurācija, jauni kvalitatīvi uzslāņojumi, kas rada pievienotu vērtību;
7. Kopējais objekta vizuālais tēls.

2.4. NORMATĪVO AKTU IZSTRĀDE

Izstrādāti „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 8.marta noteikumos Nr.127 „Rīgas vēsturiskā centra saglabāšanas un aizsardzības noteikumi”” (stājās spēkā 2011. gada 2.augustā). Ar grozījumiem ir papildinātas prasības, kas ievērojamas Rīgas vēsturiskā centra kultūrvēsturiskās vides izmantošanā, un nav saistītas ar būvniecību; papildināts Rīgas vēsturiskā centra kultūrvēsturiskās vides būtiska pārveidojuma jēdziena saturs, to attiecinot uz vides pārveidojumiem, kas nav saistīti ar būvniecību, nosakot konkrētus laika, vietas un mēroga kritērijus; noteikti ierobežojumi RVC kultūrvēsturiskās vides būtiskiem pārveidojumiem publisko pasākumu ietvaros, nosakot nepieciešamību saņemt Inspekcijas pozitīvu atzinumu. Grozījumi paredz, ka ar publisko pasākumu saistītu būtisku kultūrvēsturiskās vides pārveidojumu gadījumā, to ietekme uz kultūrvēsturiskajām vērtībām (bojāšana, vai pazemināšana, negatīvi ietekmējot uztveramību) ir papildus vērā ņemams apstāklis, pašvaldībai pieņemot lēmumu par publiska pasākuma norises atļaušanu RVC teritorijā. Noteikumu projekta mērķis ir nodrošināt RVC publiskās ārtelpas (tai skaitā arī īslaicīgu) pārveidojumu kvalitāti, kā arī nepieļaut kultūrvēsturisko vidi degradējošus publiskās ārtelpas pārveidojumus.

Ar grozījumiem vienkāršota logu nomaīņas kārtība ēkām RVC un tā aizsardzības zonā, kas atzītas ar nelielu, vai bez kultūrvēsturiskās vērtības. Vēsturisko apbūvi veidojošās ēkās vērtīgo logu nomaīnai izvirzītas prasības, kas nodrošina kultūrvēsturiskās vides un tās rakstura

saglabāšanu. (Ekonomikas ministrijas sākotnēji izstrādāts grozījumu projekts, kas būtiski papildināts sadarbībā ar Inspekciju).

Izstrādāti „Grozījumi Ministru kabineta 2004.gada 9.novembra noteikumos Nr.916 „Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas nolikums”” (stājās spēkā 2011.gada 10.septembrī). Precizēta norma par Inspekcijas tiesībām pieņemt lēmumus par valsts pirmpirkuma tiesību izmantošanu, ja tiek atsavināts valsts nozīmes kultūras piemineklis.

Izstrādāti „Grozījumi Ministru kabineta 2003.gada 26.augusta noteikumos Nr.474 „Noteikumi par kultūras pieminekļu uzskaiti, aizsardzību, izmantošanu, restaurāciju, valsts pirmpirkuma tiesībām un vidi degradējoša objekta statusa piešķiršanu”” (stājās spēkā 26.03.2011.; 15.07.2011.; 06.08.2011.). Grozījumu rezultātā normatīvajam aktam mainījies nosaukums, izslēgtas normas, papildinātas normas. Grozījumu mērķis – vienkāršot logu nomaiņas procedūru ēku energoefektivitātes uzlabošanas nolūkā. Vienkāršotā logu nomaiņas kārtība pieļauta ārpus aizsargājamām teritorijām. Savukārt logu nomaiņai kultūras pieminekļu teritorijās un aizsardzības zonās izvirzītas prasības, kas nodrošina kultūrvēsturiskās vides un tās rakstura saglabāšanu. Atvieglotais logu nomaiņas saskaņošanas procedūras regulējums neattiecas uz valsts aizsargājamiem kultūras pieminekļiem.

(Ekonomikas ministrijas sākotnēji izstrādāts grozījumu projekts, kas būtiski papildināts sadarbībā ar Inspekciju).

Izstrādāts jauns normatīvais akts – Ministru kabineta 2011.gada 5.jūlija noteikumi Nr.534 „Noteikumi par valsts nozīmes kultūras pieminekļu pirmpirkuma tiesību izmantošanas kārtību un termiņiem”. Saskaņā ar likuma „Par kultūras pieminekļu aizsardzību” 8.panta pirmo daļu „ja kultūras pieminekļa īpašnieks atsavina kultūras pieminekli, valstij ir pirmpirkuma tiesības. Kārtību, kādā valsts realizē pirmpirkuma tiesības, nosaka Ministru kabineta noteikumi. Iepriekšējais regulējums paredzēja, ka valstij ir pirmpirkuma tiesības uz visiem pieminekļu sarakstā iekļautiem pieminekļiem – gan valsts, gan vietējās nozīmes. Tā kā valsts pirmpirkuma tiesības pēdējo 20 gadu laikā nav izmantojusi, tad noteiktā kārtība bija apgrūtināša un būtībā lieka. Īpašniekam saglabājas pienākums visos gadījumos informēt Inspekciju par kultūras pieminekļa atsavināšanu (tai skaitā dāvināšanu) – par īpašnieka maiņu, lai Inspekcija varētu apsekot pieminekli, fiksējot tā stāvokli, un izsniegt nākamajam īpašniekam norādījumus par tā saglabāšanu.

Lēmumu par pirmpirkuma tiesību izmantošanu vai par atteikšanos izmantot pirmpirkuma tiesības Inspekcija pieņem, izvērtējot šādus faktoros: objekta kultūrvēsturiskā vērtība, atrašanās vieta, izmantošanas veids, nepieciešamība nodrošināt publisko pieejamību, sabiedrības intereses un lietderības apsvērumi. Ar jaunajiem noteikumiem ir sakārtots pirmpirkuma tiesību izmantošanas jautājums gan attiecībā uz nekustamiem, gan kustamiem kultūras pieminekļiem, noteikti strikti, pēc iespējas – īsi termiņi (lēmumu pieņem 15 dienu laikā).

3. VALSTS BUDŽETA FINANSĒJUMS UN TĀ IZLIETOJUMS

Nr. p.k.	Finansiālie rādītāji	Iepriekšējā gadā (faktiskā izpilde)	Pārskata gadā	
			apstiprināts likumā	faktiskā izpilde
1.	Finanšu resursi izdevumu segšanai (kopā)	1061869	1068943	1128069
1.1.	dotācijas	1033400	1035117	1031248
1.2.	maksas pakalpojumi un citi pašu ieņēmumi	24068	20000	84050

1.3.	ārvalstu finanšu palīdzība		7029	5974
1.4.	ziedojumi un dāvinājumi	4401	6797	6797
2.	Izdevumi (kopā)	1046929	1071472	1065288
2.1.	uzturēšanas izdevumi (kopā)	1025368	1069311	1041879
2.1.1.	kārtējie izdevumi	869745	929430	893516
2.1.2.	procentu izdevumi			
2.1.3.	subsīdijas, dotācijas un sociālie pabalsti	87943	59555	74363
2.1.4.	kārtējie maksājumi Eiropas Kopienas budžetā un starptautiskā sadarbība			
2.1.5.	uzturēšanas izdevumu transferti	67680	71000	74000
2.2.	izdevumi kapitālieguldījumiem	21561	2161	17421

4. INFORMĀCIJA PAR PAKALPOJUMIEM

4.1.BEZMAKSAS PAKALPOJUMI

- Kultūras pieminekļu un to aizsardzības zonu pārveidošanas būvprojektu izvērtēšana un saskaņošana;
- Norādījumu izsniegšana par kultūras pieminekļu izmantošanu un saglabāšanu;
- Kultūras pieminekļu remontu, konservācijas un restaurācijas darbu atļauju izsniegšana;
- Kultūras pieminekļu izpētes darbu atļauju izsniegšana;
- Uz iesniegumu pamata kultūras pieminekļa statusa apliecināšanas izziņas izsniegšana;
- Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas Klientu apkalpošanas centrā publiski ir pieejams valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu saraksts – reģistrs elektroniskā formā;
- Rakstisku konsultāciju sniegšana.

4.2.MAKSAS PAKALPOJUMI

Saskaņā ar Kultūras ministrijas 2003. gada 29. aprīļa rīkojumu Nr. 57A „Par Atļaujas mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanai aizpildīšanas kārtības un Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas saistībā ar mākslas un antikvāro priekšmetu izvešanu sniedzamo maksas pakalpojumu veidu un izcenojumu apstiprināšanu”, Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcija sniedz šādus maksas pakalpojumus:

- Atļaujas kultūras priekšmeta izvešanai no Latvijas Republikas noformēšana;
- Katra kultūras priekšmeta atribūcija un vērtējums naudas izteiksmē, ņemot vērā ekspertīzes sarežģītības pakāpi, pēc Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas izstrādātajiem kritērijiem;
- Eksperta vizīte un kultūras priekšmeta apskate tā atrašanās vietā ārpus Valsts kultūras pieminekļu aizsardzības inspekcijas telpām;
- Priekšmeta novērtēšana un izziņas par kultūras priekšmeta neatbilstību MK 2003.01.07. noteikumu Nr.8 1. pielikumā minētajām kategorijām sagatavošana.

4.3. PASĀKUMI, KAS VEIKTI PAKALPOJUMU KVALITĀTES UZLABOŠANAI

- Lai sekmētu Inspekcijas funkciju efektīvāku īstenošanu, veikta Inspekcijas ierēdņu darbības un tās rezultātu novērtēšana.
- Izveidots Klientu apkalpošanas centrs Pils ielā 20.
- Lai pieņemtu objektīvu lēmumu, nozīmīgākajos kultūras pieminekļu pārveidošanas gadījumos rīkotas profesionāļu diskusijas, iesaistot arī sabiedriskās organizācijas.

5.PERSONĀLS

	01.2011.	12.2011.
STRĀDĀJOŠO SKAITS	91.5	88.5
VALSTS IERĒDŅI	39	39
DARBINIEKI	52.5 (tai sk. tehniskais personāls)	49.5 (tai sk. tehniskais personāls)

IZGLĪTĪBA:

AUGSTĀKĀ	76
t.sk. DOKTORA GRĀDS	4

5.1. PERSONĀLA KOMPETENCES PAAUGSTINĀŠANAS PASĀKUMI

Inspekcijas darbinieki turpina mācības augstākās izglītības iestādēs, tai skaitā doktorantūrā.

Diemžēl ierobežoto finanšu līdzekļu dēļ Inspekcija nevar pilnībā nodrošināt darbinieku mācību vajadzības, līdz ar to izglītošanās atkarīga no pašiniciatīvas.

6. KOMUNIKĀCIJA AR SABIEDRĪBU

KULTŪRAS MANTOJUMA POPULARIZĒŠANA: DISKUSIJAS, SEMINĀRI, KONFERENCES, SADARBĪBA AR NEVALSTISKO SEKTORU

- 2011.gadā Inspekcija izveidojusi kontu sociālajā saziņās tīklā: www.twitter.com/Mantojums.
- Sarīkotas četras publiskas profesionāļu diskusijas („Gulbenes – Alūksnes šaursliežu dzelzceļa efektīvāka izmantošana reģiona attīstības interesēs”; „Jūrmalas koka apbūves saglabāšanas virzieni”; „Mūsdienu māksla un kultūras mantojums”; „Piekrastes apbūves principi”), kā arī sniegtas konsultācijas sabiedrības interešu grupu pārstāvjiem par aktuāliem kultūras mantojuma saglabāšanas jautājumiem.
- VKPAI veica Latvijas Kultūras mantojuma zinātniskās padomes darba koordinēšanu. 2011.gadā Padomē pieņemtas divas rekomendācijas: „Vēsturisko ēku energoefektivitātes uzlabošanai” un „Rīcībai ar no jūras izskalotiem koka kuģu vrakiem”. Starptautiskā organizācija ICOMOS augstu novērtējusi padomes izveidošanu un darbu.
- sadarbībā ar Latvijas Lauku tūrisma asociāciju „Lauku ceļotājs” izstrādāja „Piekrastes apbūves vadlīnijas”.

- pēc Inspekcijas pasūtījuma, sadarbībā ar vairākām Latvijas augstskolām, kā arī neatkarīgiem pētniekiem un institūcijām (Latvijas Pašvaldību savienība, Latvijas Mikologu biedrība), izstrādāti vairāki zinātniski pētījumi par kultūras mantojuma nozarei aktuāliem tematiem: Arhitektūras stili Latvijā, Bioloģiskie bojājumi kultūrvēsturiskās ēkās: sēnes un koksngrauži, Latviskā identitāte arhitektoniski telpiskajā vidē –aktuālas problēmas un nostādnes kultūras mantojuma saglabāšanā, Vēsturisko pilsētu telpiskās plānošanas teorija praktiskai kultūras pieminekļu aizsardzībai, Arheoloģijas mantojuma pārvaldes zinātniskie principi, Rīgas ielu ainavas pārveidojumi. 19.-21.gadsimts, Pašvaldību loma kultūras pieminekļu aizsardzībā: problēmas, iespējamie risinājumi, Kultūras mantojuma sociālekonomiskā loma. Lai atspoguļotu pozitīvu piemēru zinātniskās pētniecības nozīmei restaurācija, tika atbalstīta ilustrēta izdevuma sagatavošana par Krāslavas Svētā Ludvika katoļu baznīcas saglabāšanu.
- Inspekcijas pārstāvji no Kultūras mantojuma politikas daļas un Arheoloģijas un vēstures daļas ar lekciju „Sabiedrības līdzdalība kultūras mantojuma aizsardzībā” piedalījās Eiropas Sociāla Fonda projekta darbības programmas „Cilvēkresursi un nodarbinātība” apakšaktivitātes „Nevalstisko organizāciju administratīvās kapacitātes stiprināšana” projekta „Biedrības „Es Latgalei” un citu NVO kapacitātes un līdzdalības resursu stiprināšana” ietvaros rīkotā informatīvajā seminārā „NVO un valsts institūciju sadarbība kultūras mantojuma saglabāšanas jomā” Arendoles muižā. Semināra laikā tika diskutēts par kultūras mantojuma politiku un normatīviem saistībā ar sabiedrības līdzdalību, apskatīti labās prakses piemēri sadarbībai ar NVO un sabiedrības iesaistīšanos, pausti konkrēti ierosinājumi iespējamai sadarbībai arheoloģijas mantojuma aizsardzībā.
- No 2011.gada 24. līdz 27. oktobrim Inspekcija kā partneris piedalījās Latvijas Zinātņu akadēmijas rīkotajā Apvienotajā pasaules latviešu zinātnieku III un Letonikas IV kongresā „Zinātne, sabiedrība un nacionālā identitāte”, kur sadarbībā ar RTU Arhitektūras un pilsētplānošanas nodaļu koordinēja kongresa sekcijas „Tehniskās zinātnes” apakšsekciju „Arhitektūra”.
- Inspekcijas lēmumu pieņemšanā ir iesaistīti arī nozares profesionālo organizāciju pārstāvji, zinātnes un augstāko mācību iestāžu pārstāvji, kuri darbojas septiņās Inspekcijas ekspertu padomēs (kopā 50 eksperti), pie tam darbs ekspertu padomēs tiek veikts bez atlīdzības.

7. STARPTAUTISKĀ SADARBĪBA

Inspekcijas starptautiskās sadarbības aktivitāti nosaka mērķis dot ieguldījumu Latvijas un citu valstu kultūras mantojuma saglabāšanā un aizsardzībā, tai skaitā kultūras daudzveidības aizsardzībā. Inspekcija uzskata, ka starptautiskajai sadarbībai jābūt pastāvīgam, abpusējam mācību procesam, no kura ieguvēji ir visas iesaistītās personas, bet rezultāti – ilgtermiņa.

Inspekcijas starptautiskā sadarbība notiek trīs stratēģiskos virzienos: 1) darbs Baltijas jūras valstu kultūras mantojuma uzraudzības grupā, kuras ietvaros tiek realizēti reģionālie projekti, kā arī divpusēja sadarbība; 2) Zinātniskā sadarbība – dalība starptautiskos zinātniskos projektos, kā arī divpusēja sadarbība; 3) Sadarbība starptautisko instrumentu ieviešanai – UNESCO, Eiropas Padome, Eiropas Savienības institūcijas.

Nozīmīgākās aktivitātes/paveiktais:

- Eiropas kultūras mantojuma direktoru sadarbības tīklā (forumā);
- Eiropas Padomes Kultūras mantojuma un ainavu komitejā un Eiropas kultūras mantojuma dienu koordinātoru tīklā;

- starptautiskās seriālnominācijas „Vikingu laika pieminekļi un vietas” (kopā ar 5 Ziemeļeiropas valstīm) pieteikuma zinātniskā pamatojuma sagatavošanā, pārstāvēt Grobiņas arheoloģisko ansambli, un projekta rīcības komitejas darbā;
- Sadarbība ar UNESCO Pasaules mantojuma centru un UNESCO Latvijas Nacionālo komisiju UNESCO pasaules mantojuma vietu Latvijā uzraudzības nodrošināšanai. Sagatavots un nosūtīts ziņojums UNESCO pasaules mantojuma komitejai par Rīgas vēsturiskā centra saglabātības stāvokli;
- Ņemot vērā Kultūras ministrijas un Finanšu ministrijas ierosinājumu, Inspekcija sagatavoja un aizstāvēja Latvijas pieteikumu Twinning programmai „Atbalsts Gruzijas kultūras mantojuma aizsardzības institucionālajā attīstībā” (Twinning ref: GEII/ENP-PCA/OT/13) apliecinot Latvijas gatavību sniegt atbalstu un pieredzi kultūras mantojuma aizsardzības sistēmas stiprināšanai Gruzijā, iegūt nozīmīgu starptautisku pieredzi, popularizēt labāko savas valsts praksi, kā arī veicināt starpkultūru sadarbību ar Gruziju;
- līdzdalība EEZ un Norvēģijas finansējuma sadarbības komitejā;
- debatēs par grozījumiem EK direktīvā 93/7;
- ES 7. ietvarprogrammas 6. tēmas „Vide” projektā „NET-HERITAGE – Eiropas pētniecības programmas tīkls materiālā kultūras mantojuma aizsardzībai” (2008-2011);
- Eiropas iniciatīvā „Eiropas mantojuma zīme”;
- Eiropas kultūras mantojuma sistēmā HEREIN;
- Baltijas jūras valstu kultūras mantojuma uzraudzības grupā. Darbs apakšgrupās „Zemūdens mantojums”, „Pilsētu līdzsvarota attīstība”, „Vēsturisko ēku praktiskā uzturēšana”, „Piekrastes mantojums” (pārstāv Jūrmalas muzejs), „Bērnu un jauniešu izglītība kultūras mantojumā (pārstāv Tukuma muzejs);
- Eiropas padomes rīkotajā starptautiskajā fotogrāfiju konkursā jauniešiem „Kultūras mantojums fotogrāfijās”;
- Ziemeļvalstu un Baltijas valstu mobilitātes programmas „Valsts administrācija” ietvaros sadarbībā ar Zviedrijas un Norvēģijas nacionālajām kultūras mantojuma institūcijām īstenots projekts „Sabiedrības izglītošana un pieejamības veicināšana kultūras mantojumam kā nozīmīgam līdzvarotas attīstības veicinātājam”;
- Eiropas kultūras mantojuma aizsardzības dienestu juristu forumā;
- Interreg IV A projekta „Cult Identity” uzraudzības darba grupā;
- Inspekcija ir atbalstījusi Valsts meža dienestam Igaunijas – Latvijas pārrobežu sadarbības programmas projektā „neapzinātās kultūras mantojuma vērtības kopējā dabas un kultūras telpā” (Unknown cultural heritage in common natural and cultural space) (saīsinātais nosaukums – „Kultūras mantojums”), kura mērķis ir starpnozaru līmenī diskutēt par kultūras mantojumu ainavā un tā aizsardzības un apsaimniekošanas problēmām.

2012.GADA PRIORITĀTES

1. Informācijas sistēmas „MANTOJUMS” veidošana, aktuālas informācijas komplektēšana par katru kultūras pieminekli;
2. Precizējumi valsts aizsargājamo kultūras pieminekļu sarakstā, pieminekļu teritoriju un aizsardzības zonu robežu digitalizācija;
3. Lai akcentētu zināšanu lomu kultūras mantojuma saglabāšanā, sadarbības veicināšana ar augstākajām mācību iestādēm;
4. Kultūras mantojuma jomas speciālistu – restauratoru kvalifikācijas novērtēšanas sistēmas pilnveidošana;
5. Praktisku padomu saimniekiem kultūras pieminekļu saglabāšanā gatavošana un izdošana;
6. Pievērst īpašu uzmanību:
 - 6.1.apdraudētā stāvoklī esošu kultūras pieminekļu neatliekamiem glābšanas pasākumiem

- 6.2. jūras piekrastes un iekšējo ūdeņu kultūras mantojumam;
7. Kultūras mantojuma saglabāšanā veicināt klientiem ērtu, mūsdienu tehnoloģijām atbilstošu procedūru ieviešanu;
 8. Pievērst uzmanību starptautiskā finansējuma iespējām. Pārlicināt atbildīgās amatpersonas un veicināt mūsdienīgas kultūras mantojuma saglabāšanas filozofijas ievērošanu finansējuma sadalē – ne tikai juridiskā un birokrātiskā precizitāte, bet arī ilgtermiņa efekts un sabiedriskais labums pēc būtības.
 9. Inspekcijas attīstības stratēģijas 2012. – 2015. gadam izstrādāšana.
 10. Eiropas kultūras mantojuma dienas „Baltijas jūras piekrastes un iekšējo ūdeņu kultūras mantojums” 2012.gada septembrī. Eiropas Komisijas iniciatīva, kurā Latvija ik gadu piedalās kopš 1995.gada.
 11. Profesionālu, atvērtu diskusiju rezultātā turpināt paaugstināt pieņemto lēmumu kvalitāti.